

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2022. GODINU

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	2
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	4
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	6
1. PREDMET I CILJ REVIZIJE	6
2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI	6
3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	7
4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (SAŽETAK).....	9
5. USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE.....	9
6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
7. PRORAČUN POVJERENSTVA ZA 2022. GODINU	10
8. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	11
8.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	11
8.1.1. Bruto plaće.....	12
8.1.2. Unajmljivanje imovine i opreme	13
8.2. Pregled prihoda i primitaka	14
8.2.1. Prihodi od pristojbi.....	14
8.2.2. Prihodi od izrečenih novčanih kazni	15
8.3. Bilanca stanja	15
8.3.1. Popis sredstava i obveza	16
9. JAVNE NABAVE.....	16
9.1. Nabava usluge tiskanja i pakovanja glasačkih listića	17
10. OSTALO	18
10.1. Geoinformacijski sustav (GIS).....	18
11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	19
PRIVICI	19

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2022. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Povjerenstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2022. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Povjerenstvu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Povjerenstva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljam revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Povjerenstva za 2022. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Povjerenstva za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Povjerenstvu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornost²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *nepravilnosti ili nedostaci u provedbi postupka javne nabave usluga tiskanja i pakovanja glasačkih listića (točka 9.1. Izvješća);*
- *slabosti kontrole naplate prihoda od izrečenih novčanih kazni (točka 8.2.2. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Povjerenstva je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

² Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Povjerenstva**, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 25.7.2023. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Nedžad Hajtić, v.r.

**ZAMJENICA
GLAVNOG REVIZORA**

Neda Močević, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Povjerenstva za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2022. godinu³
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2022. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Izborni zakon BiH.

³ Službeni glasnik BiH, broj: 42/22

3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o financijskoj reviziji Povjerenstva za 2021. godinu dao pozitivno mišljenje na financijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pozornosti na geoinformacijski sustav koji je nabavljen 2018. godine, a koji još uvijek nije stavljen u uporabu.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Preporuke iz prethodnog razdoblja čija je realizacija bila u tijeku nisu ponovljene, ali se njihova realizacija kontinuirano prati u narednom razdoblju.

Utvdili smo da je Povjerenstvo u 2022. godini od ukupno sedam prethodno danih preporuka, realiziralo tri, nije realiziralo dvije preporuke, dok je realizacija dvije preporuke u tijeku.

U narednoj tablici (Tablica 1.) prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka.

Tablica 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
1.	Preporučamo Povjerenstvu da u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH iznađe i implementira najbolje rješenje za evidentiranje izrečenih kazni, a sve u cilju pouzdanije kontrole naplate prihoda po ovom osnovu.	Povjerenstvo je uputilo dopis Ministarstvu financija i trezora BiH u cilju iznalaženja odgovarajućeg rješenja evidentiranja prihoda od novčanih kazni u pomoćnu knjigu potraživanja u okviru ISFU sustava, ali nije dobilo odgovor.	
2.	Potrebno je da Povjerenstvo poduzme aktivnosti na smanjenju kumuliranih zaliha u skladištu, prije svega zbog opće činjenice da kroz godine papir gubi na kvaliteti.	Povjerenstvo je u 2022. godini u skladu sa važećim propisima izvršilo prodaju jednog dijela kumuliranih zaliha u skladištu izbornog materijala koji je procijenjen kao bezvrijedna registraturna građa.	

Tablica 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvješća ⁴	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
2/2020	S obzirom na to da se radi o specifičnoj nabavi sredstava potrebnih za provedbu izbornog procesa i da se nabava papira sa vodenim žigom namjenski provodi za potrebe Povjerenstva, potrebno je osigurati pouzdano evidentiranje kretanja ovih sredstava.	Povjerenstvo je uspostavilo odgovarajuće evidentiranje sredstava potrebnih za provedbu izbornog procesa te nabave, distribuiranja i povrata papira sa vodenim žigom.	
3/2020	Povjerenstvo je dužno osigurati da se pouzdano mogu pratiti odredbe zaključenih ugovora, posebno u dijelu financijske realizacije.	Povjerenstvo je uspostavilo količinski i vrijednosno praćenje ugovora.	
7/2020	Potrebno je da Povjerenstvo izvrši analizu postojećeg stanja tržišta za provedbu postupaka nabava roba i usluga za provedbu izbornog procesa te da detektira potencijalne rizike i poduzme sve neophodne radnje kojima bi se eliminirao izravni rizik utjecaja postupka javnih nabava po izborni proces.	Sačinjena je analiza o dosadašnjim postupanjima Povjerenstva u izbornim godinama, ali ista ne sadrži istraživanje tržišta za provedbu javne nabave usluge tiskanja i pakovanja glasačkih listića u cilju eliminiranja izravnog rizika i utjecaja ovog postupka po izborni proces.	
8/2020	Povjerenstvo treba poduzeti potrebne aktivnosti po pitanju okončanja uspostave geoinformacijskog sustava, za čiju nabavu su izdvojena značajna novčana sredstva	Povjerenstvo nije stavilo u funkciju geoinformacijski sustav.	
6/2019	Povjerenstvo je dužno da, prilikom odobranja korištenja neplaćenog odsustva, prvenstveno vodi računa da se funkcioniranje institucije ne dovede u pitanje, posebno u izornoj godini te da, prije donošenja rješenja o neplaćenom odsustvu, osigura neophodne dokaze u skladu sa spomenutom Odlukom.	U 2022. godini kada su provedeni Opći izbori nije bilo zahtjeva uposlenih za odobranje korištenja neplaćenog odsustva.	

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli: realizirane preporuke, preporuke čija je realizacija u tijeku, nerealizirane preporuke, preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom razdoblju.

Preporuke čija je realizacija u tijeku će biti predmetom daljnjeg praćenja do trenutka dok se ne realiziraju u cijelosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizirane. U skladu s tim, u ovom izvješću nisu dane nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dan opis stanja i provedenih aktivnosti.

⁴ Sve preporuke dane u izvješćima o obavljenoj financijskoj reviziji prethodnih godina čija je realizacija bila u tijeku ili nisu ocijenjene u izvješću za 2021. godinu

4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (SAŽETAK)

Izvrješćem o obavljenoj reviziji za 2022. godinu obuhvaćeno je šest preporuka, danih zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

U tablici koja slijedi (Tablica 2.) prikazani su podaci o danim preporukama za 2022. godinu (segment revizije, predmet revizije i status), a preporuke su detaljno prezentirane po procesima u izvrješću.

Tablica 2. Preporuke za 2022. godinu

Br. prep.	Točka izvješća	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ⁵	
			Financijska izvješća	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	8.1.1.	Bruto plaće		●	●	
2.	8.1.1.	Bruto plaće		●	●	
3.	8.1.2.	Unajmljivanje imovine i opreme		●	●	
4.	9.1.	Javne nabave		●		●
5.	10.1.	Geoinformacijski sustav		●		●
6.				●		●

5. USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE

Povjerenstvo je osnovano Izbornim zakonom BiH⁶ kojim je propisano da Povjerenstvo, kao neovisno tijelo, podnosi izvješće izravno Parlamentarnoj skupštini BiH. Povjerenstvo se sastoji od sedam članova koje imenuje Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH na razdoblje od sedam godina.

Povjerenstvo je nadležno za implementiranje Izbornog zakona BiH, Zakona o financiranju političkih stranaka⁷, Zakona o Vijeću ministara BiH⁸ (u dijelu koji se odnosi na nadležnost Povjerenstva vezanu za ocjenu ispunjavaju li kandidati za predsjedatelja, ministre i zamjenike ministara u Vijeću ministara BiH uvjete za imenovanje) i Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije⁹ (Povjerenstvo vrši provjeru kandidata za ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije).

U 2020. godini je izvršeno imenovanje pet članova Povjerenstva i to 11.3.2020. godine četiri člana¹⁰ i jedan član 20.5.2020. godine¹¹. Također, jedan član je imenovan 7.5.2021. godine.

⁵ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 20/04, 25/05, 77/05, 11/06, 24/06, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11, 18/13, 7/14, 31/16, 54/17, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 95/12

⁸ Službeni glasnik BiH, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 24/08

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 103/09 i 58/13

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 18/20

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 29/20

Ističemo kako je članu Povjerenstva koji je imenovan 17.05.2016. godine mandat istekao u svibnju 2023. godine.

Izbornim zakonom je definirano da se predsjednik Povjerenstva bira iz reda članova Povjerenstva po načelu rotacije, i to jedanput u sedam godina u trajanju od 21 mjesec. Prema Izbornom zakonu, Povjerenstvo donosi propise kojima uređuje svoj način rada, uključujući i izbor predsjedatelja. Poslovnikom je definirano da se odlukom Povjerenstva osniva Tajništvo koje obavlja stručne, administrativno-tehničke, operativne i druge poslove potrebne za rad Povjerenstva.

Organizacijska struktura, način rada i rukovođenja Tajništva definirani su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Povjerenstva na koji je Vijeće ministara dalo suglasnost 2014. godine, a koji je mijenjan i dopunjavan u 2015. godini. Tajništvom rukovodi glavni tajnik sa statusom rukovodećeg državnog službenika, koji za svoj rad odgovara Povjerenstvu. Sistematizirano je 81 radno mjesto od čega za 74 redovito uposlenih i sedam članova Povjerenstva. Tijekom godine je popunjeno 65 pozicija (58 redovito uposlenih i sedam članova Povjerenstva). U tekućoj godini su provedeni „Opći izbori 2022“ za koje su u okviru programa posebne namjene primljene na određeno vrijeme još 33 osobe.

6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Povjerenstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Financijsko upravljanje i kontrola: Povjerenstvo je sačinilo osnovne dokumente potrebne za uspostavu sustava financijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH¹², Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Sačinjen je popis i izvršeno mapiranje poslovnih procesa, utvrđen i procijenjen rizik te izrađen registar rizika. U svibnju 2022. godine donesen je godišnji Akcijski plan Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola za 2022. godinu. Donesen je Pravilnik o upravljanju i sigurnosti informacijskih sustava Povjerenstva, nabavljen je DMS sustav i e-sjednice te se unapređuje sustav efikasne obrade akata i predmeta. Uspostavljen je sustav izvješćivanja rukovodstva o provedenim aktivnostima u svezi s financijskim upravljanjem i kontrolom. Povjerenstvo je popunilo obrazac Godišnjeg izvješća o financijskom upravljanju i kontroli za 2022. godinu i pravodobno ga dostavilo Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH. U ovom izvješću su navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrola po COSO komponentama (aktivnosti na ažuriranju mape poslovnih procesa i registra rizika).

7. PRORAČUN POVJERENSTVA ZA 2022. GODINU

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu Povjerenstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 15.777.000 KM (tekući izdaci 15.557.000 KM i kapitalni izdaci 220.000 KM). U okviru ukupnog iznosa je za neposrednu potrošnju odobren iznos od 3.249.000 KM, a za održavanje Općih

¹² Službeni glasnik BiH, br.: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

izbora 2022. godine iznos od 12.528.000¹³. Proračunom je odobreno 71 uposlenih i 33 uposlenih na određeno vrijeme za potrebe provedbe Općih Izbora, a na 31.12.2022. godine u Povjerenstvu je bilo 85 uposlenih osoba.

Povjerenstvo je svoje aktivnosti do usvajanja proračuna za 2022. godinu financiralo na temelju odluka o privremenom financiranju za prva dva tromjesečja.

Tijekom godine izvršena su usklađivanja proračuna koja se odnose na prijenos neutrošenih sredstava za višegodišnje kapitalne projekte (33.407 KM), odobrena sredstva iz tekuće pričuve (63.813 KM¹⁴) i doznačena sredstva tekućih transfera općina i gradova za program posebne namjene „Prijevremeni izbori 2022“ (213.000 KM).

Prema navedenom, Povjerenstvo je u 2022. godini raspolagalo sredstvima u ukupnom iznosu od 16.087.220 KM, a ukupno je realizirano 14.294.945 KM.

Povjerenstvo je izvršilo prestrukturiranje rashoda proračuna koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH. Prestrukturiranje rashoda je izvršeno u ukupnom iznosu od 137.000 KM¹⁵.

8. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Povjerenstvo je sačinilo Godišnje financijsko izvješće za 2022. godinu i dostavilo ga nadležnim tijelima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Bilješke uz financijska izvješća su sastavljene u skladu sa Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH.

8.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2022. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 14.294.945 KM, što je za 1.792.275 KM manje u odnosu na rashode odobrene proračunom za 2022. godinu. Od toga, ukupni izdaci za neposrednu potrošnju iznose 3.198.074 KM, a izdaci za program posebne namjene „Opći izbori 2022. godine“ iznose 11.093.759 KM.

Vrijednosno značajni rashodi iz ukupnog proračuna odnose se na: bruto plaće (2.657.182 KM), naknade troškova uposlenih (403.173 KM), izdatke za uporabu vozila (57.931 KM), putne troškove (99.891 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (752.173 KM), izdatke za nabavu materijala (1.909.560 KM), unajmljivanje imovine i opreme (172.785 KM), ugovorne i druge posebne usluge (7.685.021 KM) i kapitalne izdatke (220.475 KM).

Program posebne namjene “Opći izbori 2022. godine” (11.093.759 KM): Vrijednosno značajni rashodi iz proračuna za „Opće izbore 2022. godine“ odnose se na: bruto plaće

¹³ Visoki predstavnik je donio Odluku o odobravanju raspodjele sredstava na ime pokrića rashoda vezanih za Opće izbore u Bosni i Hercegovini, prema kojoj je u Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH potrebno osigurati iznos od 12.528.000 KM na ime pokrića rashoda za održavanje “Općih izbora 2022. godine” u skladu sa strukturom rashoda navedenim u proračunskim zahtjevima Povjerenstva iz travnja i svibnja 2022. godine.

¹⁴ Iznos od 28.813 KM u skladu s Odlukom VM-a BiH za implementiranje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH broj: 163/22 i 35.000 KM za isplatu jednokratne novčane pomoći uposlenim u skladu s Odlukom VM-a BiH broj: 185/22

¹⁵ Povećane pozicije: bruto plaća i naknada plaća (70.000 KM), naknade troškova uposlenih (10.000 KM), putni troškovi (15.000 KM), izdaci za energiju i komunalne usluge (16.000 KM), unajmljivanje imovine i opreme (16.000 KM), izdaci za tekuće održavanje (5.000 KM), nabava opreme (5.000 KM), a smanjeni izdaci telefonskih i poštanskih usluga (-137.000 KM).

(256.953 KM), naknade troškova uposlenih (64.219 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (695.866 KM), nabavu materijala i sitnog inventara (1.887.594 KM), ugovorene i druge posebne usluge (7.536.184 KM).

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga (695.866 KM) se odnose na troškove dostave kompleta glasačkih listića za glasanje putem pošte.

Nabava materijala i sitnog inventara (1.887.594 KM) se najvećim dijelom odnosi na nabavu usluge tiskanja, pakovanja i transporta glasačkih listića od tiskare do skladišta Povjerenstva (1.424.017 KM) i ostali administrativni materijal za potrebe izbora (443.327 KM).

Također, ugovorne i druge posebne usluge (7.536.184 KM) se odnose na isplaćene bruto naknade biračkim odborima (6.024.904 KM) i bruto naknade angažmana temeljem ugovora o djelu (799.090 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

U daljnjem tekstu navodimo nalaze revizije, stanje po procesima za koje su dane preporuke u ranijem razdoblju čija realizacija je u tijeku, kao i određena objelodanjivanja činjenica o značajnim rashodima realiziranim u 2022. godini.

8.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće: Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća, porezi i doprinosi sa 31.12.2022. godine iznose 2.657.182 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 1.559.551 KM, neto stimulacije 15.560 KM, a porezi i doprinosi 1.082.070 KM. Bruto plaće i naknade su za 438.570 KM veće u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja osnovice za obračun plaća, primjene metodologije za napredovanje unutar platnog razreda te zbog održavanja Općih izbora 2022. godine. Povjerenstvo je tijekom 2022. godine uposlio 33 osobe na određeno vrijeme, za potrebe održavanja Općih izbora 2022. godina. Prosječan broj uposlenih u 2022. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 80.

Naknada plaće za produženi rad: Predmetna naknada je isplaćena za 91 uposlenog, u ukupnom iznosu od 67.689 KM. Uposleni su obavljali poslove u razdoblju od lipnja do studenog 2022. godine, u kojemu je evidentirano 7.932 sata produženog rada. Evidentiranje produženog rada se temelji na internoj Odluci u uvođenju prekovremenog rada zbog povećanog obujma poslova na provedbi Općih izbora 2022. godine, koji se ne mogu izvršiti na drugi način nego nedjeljom i radom izvan radnog vremena. Uočeno je da su iste osobe koje su ostvarile naknadu plaće za produženi rad istovremeno angažirane temeljem ugovora o djelu za poslove u Glavnom centru za brojanje. Napominjemo, isplata naknada po osnovu produženog rada i naknada po osnovu ugovora o djelu isplaćivane su u različitim mjesecima, čime nije bilo kumuliranja naknada uposlenim u jednom mjesecu. Cijeneći da je izborni proces kompleksan i vremenski ograničen ali i predvidiv, nameće se potreba suštinskog rješavanja povećanog obujma aktivnosti i njegovog ravnomjernog rasporeda na sve uposlene.

Dakle, iz navedenog se može zaključiti da Povjerenstvo isplaćuje novčanu naknadu za produženi rad bez razmatranja mogućnosti korištenja slobodnih dana umjesto isplate naknade

za produženi rad, u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika u institucijama BiH¹⁶.

PREPORUKA 1

Povjerenstvo je dužno pristupiti suštinskom rješavanju povećanog obujma aktivnosti u izbornom procesu ravnomjernim rasporedom na sve uposlene.

PREPORUKA 2

Povjerenstvo ima obvezu u izbornom procesu koristiti mogućnost preraspodjele radnog vremena za ostvareni produženi radu.

8.1.2. Unajmljivanje imovine i opreme

Za unajmljivanje imovine i opreme je realiziran iznos od 172.785 KM. Značajniji iznosi se odnose na unajmljivanje prostora za Glavni centar za brojanje (55.412 KM), unajmljivanje skladišnog prostora (80.769 KM) i unajmljivanje opreme (32.883 KM).

Unajmljivanje skladišnog prostora: Povjerenstvo duži niz godina koristi unajmljeni poslovni prostor skladišnog tipa temeljem Ugovora prvobitno zaključenog 2016. godine sa najmodavcem „INEX“ d.o.o. Istočno Sarajevo. Ugovor je produžavan svake naredne godine. Posljednje produženje se odnosi na razdoblje 1.5.2022. do 1.5.2024. godine. Ugovoreno je korištenje prostora površine 940 m² po cijeni od 6.742 KM na mjesečnoj razini, bez uključenih režijskih troškova.

Povjerenstvo je uputilo Vijeću ministara BiH Informaciju o potrebi rješavanja skladišnog prostora za potrebe Povjerenstva ukazujući na potrebu trajnog rješavanja ovog pitanja, jer ovaj prostor nije dostatan niti ispunjava uvjete za namjenu za koju se koristi.

Vijeće ministara BiH je na 54. sjednici, održanoj 28.7.2022. godine, donijelo Zaključak kojim je usvojena Informacija Povjerenstva i zadužilo je Službu za zajedničke poslove BiH da osigura adekvatan skladišni prostor za skladište izbornog materijala, što bi imalo pozitivan finansijski efekt na predmetnim izdacima. Međutim, Služba za zajedničke poslove BiH još uvijek nije postupila po navedenom Zaključku Vijeća ministara BiH.

Skladišni prostor za izborni materijal, sa posebnim naglaskom na neiskorišteni papir sa vodenim žigom za tiskanje glasačkih listića, zahtijeva adekvatan prostor koji će biti funkcionalan i ispunjavati uvjete za očuvanje kvalitete uskladištenog materijala.

PREPORUKA 3

Potrebno je da Povjerenstvo proaktivno nastupi prema Službi za zajedničke poslove u cilju konačnog osiguranja adekvatnog skladišnog prostora za izborni materijal.

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 4/09

8.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 1.1. do 31.12.2022. godine, iskazani su u iznosu od 655.966 KM, što je za 404.034 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane za 2022. godinu. Prihodi se odnose na: neporezne prihode (442.966 KM) i prihode od primljenih tekućih transfera (213.000 KM).

Neporezni prihodi se odnose na naplaćene novčane kazne koje izriče Povjerenstvo (378.524 KM) i ostale prihode (64.442 KM), a prihodi od primljenih tekućih transfera se odnose na prihod od transfera općina (70.000 KM) i transfera gradova (143.000 KM).

Dakle, u skladu sa zakonskim odredbama Povjerenstvo ostvaruje prihode od uplata pristojbi za učešće na izborima, prihode od izrečenih novčanih kazni, prihode naknada od pruženih SMS usluga i prihode od tekućih transfera općina i gradova.

U izornoj 2022. godini, vrijednosno značajni prihodi odnose se na prihode od uplaćenih pristojbi za prijavu i ovjeru političkih stranaka i neovisnih kandidata za učešće na izborima (985.420 KM, koji se uplaćuju na dodatni račun JRT kod CB BiH i prihode od izrečenih novčanih kazni (378.524 KM) za koje dajemo osvrt u nastavku teksta.

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u privitku Izvješća.

8.2.1. Prihodi od pristojbi

Prihodi od pristojbi za učešće na „Općim izborima 2022. godine“ i za neke općine i gradove prijevremeni izbori za pozicije gradonačelnika i načelnika 2023. godine:

Uplate pristojbi za prijavu za ovjeru na izborima regulirano je člankom 4.16. Izbornog zakona BiH u iznosu koji utvrdi Povjerenstvo Pravilnikom o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Općim izborima 2022. godine¹⁷. Uplaćeni iznos pristojbe se vraća političkoj stranci ili neovisnom kandidatu koji ostvare najmanje jedan mandat na izborima, ili ako je prvobitni zahtjev odbijen. Nadalje, odredbama ovog Pravilnika je definirano da Povjerenstvo evidentira, prati i kontrolira prihode od pristojbi za učešće na izborima po odredbama Izbornog zakona. Ovi prihodi se uplaćuju na Jedinstveni račun Trezora, a Ministarstvo financija i trezora BiH ostvareni iznos knjiži u Glavnu knjigu Povjerenstva kao odgođeni prihod konto 361114-Obveze po nalogu Povjerenstva na dan uplate. Dio ovih sredstava, u skladu sa Izbornim zakonom, po nalogu Povjerenstva, se vraća političkim subjektima koji su osvojili mandat, dok se preostali dio ovih sredstava sa podračuna prenosi na Glavni račun trezora i oprihoduje.

Na ime pristojbi za učešće na „Općim izborima 2022. godine“ u razdoblju svibanj-lipanj 2022. godine uplaćeno je ukupno 2.444.020 KM. Krajem studenog 2022. godine ukupno je vraćeno političkim subjektima 1.459.000 KM, a na kontu odgođenih prihoda po ovom osnovu preostalo stanje sredstava iznosi 978.020 KM. U prosincu 2022. godine donesena je Odluka o raspisivanju prijevremenih izbora za pozicije načelnika i gradonačelnika za neke općine i gradove temeljem koje je uplaćeno 7.400 KM, što je evidentirano na konto odgođenih prihoda. Uzimajući u obzir i ovaj iznos, stanje na kontu odgođenih prihoda na 31.12.2022. godine iznosi 985.420 KM.

¹⁷ Broj: 05-1-02-2-614-1/22 od 04.05.2022.

8.2.2. Prihodi od izrečenih novčanih kazni

U skladu sa Izbornim zakonom BiH i Zakonom o financiranju političkih stranaka¹⁸, Povjerenstvo je u 2022. godini evidentiralo prihode na temelju izrečenih novčanih kazni u ukupnom iznosu od 378.524 KM. Kazne koje izriče Povjerenstvo evidentiraju se u Glavnu knjigu Povjerenstva. Povjerenstvo je u cilju praćenja naplate prihoda uspostavilo sustav i to na način da je sačinjena interna aplikacija „Kazne Povjerenstva“ u koju se evidentiraju izrečene kazne. Prema prezentiranim evidencijama ukupno nenaplaćene novčane kazne, iz tekuće i ranijih godina, sa 31.12.2022. godine iznose 734.914 KM. Od toga kazne po Zakonu o financiranju političkih stranaka iznose 440.278 KM, a iznos nenaplaćenih kazni po Izbornom zakonu je 294.638 KM. Naplative kazne odnosno kazne čija je naplata u tijeku iznose 504.630 KM, dok iznos od 230.286 KM su nenaplative kazne za koje su obustavljeni postupci pred Sudom.

U prethodnoj godini je dana preporuka Povjerenstvu da u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH iznađe i implementira najbolje rješenje za evidentiranje izrečenih novčanih kazni u cilju pouzdanije naplate prihoda po ovom osnovu.

Imajući u vidu činjenicu da izrečene kazne Povjerenstva po proteku roka za žalbu postaju pravosnažne, stvoreni su uvjeti da se ista evidentira u pomoćnu knjigu potraživanja u okviru Informacijskog sustava financijskog upravljanja (ISFU), a u cilju pouzdanijeg praćenja naplate potraživanja po ovom osnovu.

Na temelju dobivenih informacija, Povjerenstvo se u kolovozu 2022. godine obratilo pismenim aktom Ministarstvu financija i trezora BiH, u kojemu je iskazalo potrebu za evidentiranjem kazni u pomoćnu knjigu potraživanja u okviru ISFU sustava te zatražilo naputak za postupanje. Međutim, Ministarstvo financija i trezora BiH nije dostavilo odgovor u svezi s ovim pitanjem.

Po pitanju utvrđenih slabosti kod kontrole naplate prihoda od izrečenih novčanih kazni u prethodnoj godini smo dali preporuku (preporuka br. 1 u Tablici 1). U skladu s prethodno navedenim, ocijenili smo da se Povjerenstvo u 2022. godini obratilo nadležnom Ministarstvu financija i trezora BiH u cilju tehničke potpore na realizaciji dane preporuke, što će biti predmetom daljnjeg praćenja do konačne realizacije.

8.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2022. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 6.595.438 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 8.342.115 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (6.595.174 KM), financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama (985.420 KM), obveze prema uposlenima (302.110 KM), kratkoročne tekuće obveze (271.967 KM) i kratkoročna razgraničenja (187.444 KM).

Financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama (985.420 KM) se odnose na evidentirani iznos na kontu 361114-odgođeni prihodi temeljem naplaćenih pristojbi za ovjeru prijave za učešće na Općim izborima¹⁹.

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 95/12 i 41/16

¹⁹ U skladu sa odredbama Izbornog zakona Povjerenstvo Ministarstvo financija i trezora BiH knjigovodstveno evidentira u GK trezora na podračun broj 37111614- konto odgođeni prihod - 361114-„obveze po nalogu Povjerenstva“ na dan uplate. Političkim

Kratkoročna razgraničenja se odnose na evidentirane iznose temeljem zaključenih ugovora za nabavu stalnih sredstava čija je isporuka realizirana u siječnju 2023. godine u ukupnom iznosu od 187.444 KM.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

8.3.1. Popis sredstava i obveza

Popis materijala u skladištu: Povjerenstvo za popis materijala u skladištu je izvršilo popis materijala u skladištu na temelju skladišne evidencije i popratnih skladišnih dokumenata (otpremnicu, izlaza, izdatnica, povratnica, specifikacija dobavljača). Utvrđeno stvarno stanje materijala u skladištu je iskazano u vanbilančnoj evidenciji koja se vodi u aplikaciji skladišne evidencije i na 31.12.2022. godine iznosi 456.197 KM. Nakon usporedbe sa stanjem materijala u skladištu iskazanog u Glavnoj knjizi, povjerenstvo za popis je konstatiralo da ne postoji razlika između stvarnog stanja, ali postoji potreba za uništavanjem neuporabljivog papira čime bi se oslobodio skladišni prostor za druge potrebe. Radi se o zalihama papira uskladištenog od 2004. do 2008. godine približne mase od 60 t.

Prema ranijoj preporuci revizije, tijekom 2022. godine poduzete su aktivnosti koje su rezultirale smanjenjem količina papira sa vodenim žigom za tiskanje glasačkih listića, koje su kumulirane kroz godine u skladištu, a za koje je procijenjeno da se radi o bezvrijednoj registraturnoj građi. Ovlaštena firma je preuzela i odvezla odvojenu količinu starog obojenog papira, plastične vreće i karton ukupne težine 72 tone za što je naplaćen novčani iznos od 43.331 KM. Međutim, kao što je predloženo od strane povjerenstva za popis, postoji prostor za nastavak započetih aktivnosti u pravcu uklanjanja neuporabljivog papira i drugog izbornog materijala.

Aдекватnim upravljanjem uskladištenog izbornog materijala može se osloboditi dio skladišnog prostora, te prodajom istog ostvariti određeni prihod u skladu sa važećim propisima.

Po pitanju utvrđene potrebe smanjenja kumuliranih zaliha izbornog materijala u prethodnoj godini smo dali preporuku (preporuka br. 2 u Tablici 1). U skladu s prethodno navedenim, ocijenili smo da je Povjerenstvo u 2022. godini poduzelo određene aktivnosti na realizaciji dane preporuke, što će biti predmetom daljnjeg praćenja do konačne realizacije.

9. JAVNE NABAVE

Povjerenstvo je donijelo Plan javnih nabava za 2022. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama²⁰.

Prema prezentiranim podacima²¹, Povjerenstvo je u 2022. godini provelo 41 postupak javnih nabava. Od navedenog broja, Povjerenstvo je provelo osam otvorenih postupaka u vrijednosti od 2.691.612 KM²², pet konkurentskih postupaka u vrijednosti od 116.507 KM, jedan

subjektima koji su osvojili mandat se vraćaju sredstva, dok se preostali dio sa podračuna prebacuje na glavni račun trezora i oprihoduje.

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

²¹ Podaci iz tabličnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

²² Svi podaci u točki 10. Javne nabave su navedeni bez PDV-a

pregovarački bez objave obavijesti u vrijednosti od 851.375 KM i jedan javni poziv u vrijednosti od 46.933 KM. Ostatak se odnosi na nabave putem izravnog sporazuma u vrijednosti od 78.651 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 3.785.078 KM (3.601.450 KM iz tekućih izdataka i 183.628 KM iz kapitalnih izdataka).

Revizijom pojedinačnih procedura javnih nabava utvrđene su nepravilnosti i nedostaci kako slijedi:

9.1. Nabava usluge tiskanja i pakovanja glasačkih listića

Za postupak javne nabave usluge tiskanja i pakovanja glasačkih listića za Opće izbore 2022. godine planiran je iznos 1.111.100 KM. Procijenjena vrijednost javne nabave na temelju iskustvenih podataka iz prethodnih godina.

Proveden je otvoreni postupak sa međunarodnom objavom. Tenderskom dokumentacijom je definiran kriterij za dodjelu ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda sa potkriterijima cijena (90 %) i rok isporuke sa razrađenim potkriterijima (10 %). Tendersku dokumentaciju je preuzelo 20 ponuđača. U ostavljenom roku su dostavljene dvije ponude. Na temelju rezultata pregleda dostavljenih ponuda Povjerenstvo za javne nabave je konstatiralo da su dva ponuđača dostavila ponude sa kompletnom traženom dokumentacijom o ispunjavanju kvalifikacijskih uvjeta. Vrijednost prvorangirane ponude veća, za 285.540 KM (ili 26 %) od planirane vrijednosti za predmetnu javnu nabavu. Prema obrazloženju Povjerenstva za javne nabave, Povjerenstvo kao ugovorno tijelo je osiguralo dostatna financijska sredstva u okviru Programa posebne namjene „Opći izbori 2022. godine“, te je cijenilo da nije potrebno vršiti otkazivanje predmetnog postupka javne nabave niti u momentu evaluacije ponuda niti prilikom donošenja odluke o dodjeli okvirnog sporazuma. S jedne strane to bi utjecalo na pojavu rizika za organiziranje izbornog procesa, a s druge strane Povjerenstvo u momentu planiranja i pokretanja ovog postupka javne nabave nije moglo predvidjeti rastući trend cijena na tržištu.

S obzirom na to da je izborni proces redovita zakonom utvrđena aktivnost iz djelokruga rada Povjerenstva, neizostavna je kontinuirana provedba aktivnosti istraživanja tržišta. Tim postupcima ugovorno tijelo je u poziciji da realno procijeni, zatim planira i pravodobno osigura dostatna financijska sredstva koja će koristiti efikasno, što je jedno od temeljnih načela javnih nabava, da umanju rizik od efikasnog provođenja ovog postupka javnih nabava. Iako se u konkretnoj situaciji ne može reći da Povjerenstvu nisu bila raspoloživa dostatna financijska sredstva, procijenjena vrijednost javne nabave je bila znatno niža od ponude izabranog ponuđača. Ističemo kako je procijenjena vrijednost javne nabave bitan čimbenik koji utječe na odluku potencijalnih ponuđača da dostave svoje ponude. Navedeno postupanje Povjerenstva, gdje je prihvaćena ponuda koja je znatno viša od procijenjene vrijednosti, dovelo je u neravnotežan položaj potencijalne ponuđače, koji cijeneći postavljene uvjete, nisu ni dostavili svoje ponude, smatrajući da iste ne mogu ispuniti sa vrijednosnog stajališta.

PREPORUKA 4

Povjerenstvo je dužno kod planiranja nabave usluga tiskanja i pakovanja glasačkih listića osigurati i dokumentirati istraživanje tržišta kao preduvjet za realniju procjenu vrijednosti javne nabave.

10. OSTALO

10.1. Geoinformacijski sustav (GIS)

Na temelju zaključenog ugovora o nabavi softvera geoinformacijski sustav (GIS), Povjerenstvo je u 2018. godini preuzelo GIS softver sa licencama nabavne vrijednosti 323.505 KM. Revizija je ukazivala na obvezu Povjerenstva u pravcu stavljanja u funkciju navedenog softvera, ali isto nije još okončano. Prema prezentiranoj dokumentaciji i informacijama Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove i Vlada Brčko distrikta BiH su dostavile tražene podatke katastra nekretnina i katastra zemljišta bez naknade, dok podaci iz Republike Srpske, koji su neophodni za stavljanje u funkciju ovog sustava nisu dostavljeni. Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske prostorne podatke za poligone općina i ortofoto Republike Srpske nije u mogućnosti ustupiti bez naknade. Obračun ove naknade je definiran Odlukom o visini naknada za korištenje podataka premjera i pružanja usluga Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske²³.

Na temelju dobivenih informacija Povjerenstvo razmatra mogućnost iznalaženja finansijskih sredstava za okončanje ove aktivnosti. Geoinformacijski sustav treba osigurati preuzimanje elektroničkih podataka o biračkim mjestima na prostoru cijele Bosne i Hercegovine. Funkcionalnost ovog sustava je od ključne važnosti prilikom provedbe izbornih aktivnosti.

Iz navedenog se može zaključiti da geoinformacijski sustav i dalje nije u funkciji. Sa stajališta vremenske distance to ima za posljedicu neefikasnost u realiziranju projekta koji ima za cilj kvalitativno poboljšanje provedbe izbornih aktivnosti. Pored toga, uložena su značajna finansijska sredstva za nabavu ovog softvera, što ukazuje na posljedicu neekonomičnog raspolaganja javnim sredstvima.

PREPORUKA 5

Povjerenstvo treba staviti geoinformacijski sustav u funkciju u skladu sa njegovom temeljnom namjenom za efikasniju provedbu izbornih aktivnosti.

PREPORUKA 6

Povjerenstvo je dužno da ekonomično raspolaže javnim sredstvima u okviru važećim propisima utvrđene nadležnosti.

²³ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 18/12 i 27/12

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Povjerenstvo je u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu. U komentarima su prihvaćeni nalazi i preporuke revizije i prezentirane informacije o poduzetim aktivnostima na njihovom rješavanju u 2023. godini.

Reviziju u Povjerenstvu za 2022. godinu obavili su: Nada Laco - viši revizor za finansijsku reviziju (voditelj tima), Seida Kapo - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima), Enis Musić – mlađi revizor za finansijsku reviziju (član tima), Nerman Velić - samostalni IT revizor (član tima) i Sadržmir Teskeredžić - samostalni revizor za pravnu potporu reviziji (član tima).

Kontrolu kvalitete Izvješća proveo je Odjel za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete finansijske revizije. Odjelom je rukovodio Nedžad Hajtić, koji je u međuvremenu preuzeo dužnost zamjenika glavnog revizora Ureda za reviziju institucija BiH.

**Voditelj tima za
finansijsku reviziju**

Nada Laco, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
finansijsku reviziju**

Nermin Hamzagić, v.r.

Broj: 03-16-1-970/23

Privici

Tablica I. - Pregled rashoda proračuna za 2022. godinu

Tablica II. - Bilanca stanja na 31.12.2022. godine

Tablica III. - Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2022. godinu

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	15.557.000	58.813	15.615.813	14.071.358	90
Bruto plaće i naknade	2.702.000	98.813	2.800.813	2.657.182	95
Naknade troškova uposlenih	373.000	45.000	418.000	403.173	96
Putni troškovi	90.000	15.000	105.000	99.891	95
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	1.358.000	-137.000	1.221.000	752.173	62
Izdaci za energiju i komunalne usluge	88.000	16.000	104.000	98.266	94
Nabava materijala	2.035.000	0	2.035.000	1.909.560	94
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	293.000	0	293.000	253.810	87
Unajmljivanje imovine i opreme	174.000	16.000	190.000	172.785	91
Izdaci za tekuće održavanje	40.000	5.000	45.000	35.270	78
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	4.228	70
Ugovorene i druge posebne usluge	8.398.000	0	8.398.000	7.685.021	92
2. Kapitalni izdaci	220.000	5.000	225.000	220.475	98
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	205.000	5.000	210.000	208.294	99
Nabava ostalih stalnih sredstava	15.000	0	15.000	12.181	81
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	15.777.000	63.813	15.840.813	14.291.833	90
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	33.407	33.407	0	0
Jedinstven izborni informacijski sustav	0	33.407	33.407	0	0
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	213.000	213.000	3.112	1
Prijevremeni izbori 2023	0	213.000	213.000	3.112	1
8. Ukupno (4+5+6+7)	15.777.000	310.220	16.087.220	14.294.945	89

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2023. godine.

Zamjenjuje predsjednika
dr. Ahmet Šantić, član

Bilanca stanja na 31.12.2022. godine

SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO BOSNE I HERCEGOVINE

Tablica II.

Opis	31.12.2022.	31.12.2021.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe			
	264	308	86
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	264	308	86
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	6.595.174	6.465.150	102
Stalna sredstva	11.148.799	10.727.408	104
Ispravka vrijednosti	4.553.625	4.262.258	107
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	6.595.174	6.465.150	102
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	6.595.438	6.465.458	102
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja			
	1.746.941	274.045	637
Kratkoročne tekuće obveze	271.967	56.510	481
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	302.110	217.535	139
Interni finansijski odnosi	985.420	0	
Kratkoročna razgraničenja	187.444	0	
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
5. Izvori sredstava	6.595.174	6.465.150	102
Izvori sredstava	6.595.174	6.465.150	102
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	8.342.115	6.739.195	124

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 28.02.2023. godine

Zamjenjuje predsjednika
dr. Ahmet Šantić, član

Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine

Tablica III.

Opis	Planirani iznos u proračunu	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	1.053.000	0	1.053.000	442.966	42
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	833.000	0	833.000	64.442	8
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga		0	0	0	
Novčane kazne (neporezne prirode)	220.000	0	220.000	378.524	172
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	213.000	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inozemstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	213.000	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	7.000	0	7.000	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	7.000	0	7.000	0	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	1.060.000	0	1.060.000	655.966	62

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2023. godine

Zamjenjuje predsjednika
dr. Ahmet Šantić, član

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 2580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: SIP BiH) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2022. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu sa Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu (Službeni glasnik BiH, 42/22) i pratećim naputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja SIP-a BiH.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu unutarnjih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 31.03.2023. godine

Zamjenjuje predsjednika

dr. Ahmet Šantić, član